



Parlamentul
Republicii Moldova

09 nr. 88
13.12.2023

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisia economie, buget și finanțe

AMENDAMENT

la proiectul legii bugetului de stat al anului 2024

nr.436 din 01.12.2023

În conformitate cu art.59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996, în urma examinării proiectul legii bugetului de stat al anului 2024, nr.436 din 01 decembrie 2023, prezint următoarele amendamente:

1. Se propune modificarea art. 10 alin. (2) după cum urmează:

- la lit. c), liniuța a 4 a, sintagma „Consiliul Superior al Magistraturii”, se exclude;
- la lit. c), liniuța a 5 a, sintagma „ Consiliului Superior al Procurorilor”, se exclude;
- la lit. c) prima liniuță textul „procurori,” se exclude;
- lit. d) va avea următorul cuprins:
„d) în mărime de 2850 de lei pentru:
 - judecătorii-asistenți din cadrul Curții Constituționale;
 - judecători (cu excepția judecătorilor din cadrul Curții Constituționale, al Consiliului Superior al Magistraturii și al Curții Supreme de Justiție) și inspectorii-judecători;
 - procurori și personalul din cadrul Consiliului Superior al Procurorilor și Consiliul Superior al Magistraturii.
- lit. „g)-i)” se substituie cu lit. „g)-j)” cu următorul cuprins:
„g) în mărime de 4500 de lei pentru judecătorii, procurorii care au promovat evaluarea externă conform Legii nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative,

precum și candidații la funcțiile indicate la art. 3 alin. (1) lit. a)–f) din Legea nr. 252/2023, care au promovat evaluarea respectivă, dar nu au fost aleși sau, după caz, numiți, în funcția la care au candidat;

h) în mărime de 4600 de lei pentru:

- membrii procurori din cadrul Consiliului Superior al Procurorilor, care au promovat evaluarea prevăzută de Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, precum și procurorii candidați care au promovat evaluarea respectivă, dar nu au fost aleși în funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor;

- membrii procurori din cadrul Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor și din cadrul Colegiului disciplinar al Consiliului Superior al Procurorilor, care au promovat evaluarea prevăzută de Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, precum și procurorii candidați care au promovat evaluarea respectivă, dar nu au fost aleși în funcția de membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor sau Colegiului disciplinar;

i) în mărime de 4700 de lei pentru:

- membrii judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, care au promovat evaluarea prevăzută de Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, precum și judecătorii candidați care au promovat evaluarea respectivă, dar nu au fost aleși în funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii;

- membrii judecători din cadrul Colegiului pentru selecția și evaluarea judecătorilor și din cadrul Colegiului disciplinar al Consiliului Superior al Magistraturii, care au promovat evaluarea prevăzută de Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, precum și judecătorii candidați care au promovat evaluarea respectivă, dar nu au fost aleși sau, după caz, numiți în funcția de membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea judecătorilor sau Colegiului disciplinar;

- judecătorii Curții Supreme de Justiție, care au promovat evaluarea externă conform Legii nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, precum și candidații care au fost numiți în funcție, pentru candidații la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, din rândul judecătorilor și procurorilor aflați în funcție, care au promovat evaluarea externă, dar nu au fost numiți în calitate de judecători ai Curții Supreme de Justiție;

- în mărime de 5000 de lei pentru judecătorii din cadrul Curții Constituționale.”.

2. Se propune modificarea codului 0204 „Ministerul Justiției” din Anexa nr. 6 după cum urmează:

- 1) textul „25300,0” se substituie cu „58820,7”;
- 2) textul „15300,0” se substituie cu textul „48820,7”;
- 3) se completează cu codul 4015 cu următorul cuprins:

4015	Administrare judecătorească	11520,7	11520,7	
	Construcția sediului Judecătoriei Cahul	5317,0	5317,0	
	Construcția sediului Judecătoriei Căușeni	6203,7	6203,7	

- 4) la codul 4302 „Sistemul penitenciar”;
 - a) textul „25300,0” se substituie cu textul „47300,0”;
 - b) textul „15300,0” se substituie cu textul „37300,0”;
 - c) poziția „Construcția casei de arest din municipiul Bălți” textul „2000,0” în ambele cazuri se substituie cu textul „15000,0”;
 - d) poziția „Reconstrucția Penitenciarului nr. 5, mun. Cahul” textul „1000,0” în ambele cazuri se substituie cu textul „10000,0”.

Urmare modificării Anexei nr. 6, va fi necesară modificarea inclusiv a Anexei nr. 3 după cum urmează:

La tabelul 3.1 „Cheltuieli” compartimentul „Ministerul Justiției”:

- 1) la poziția „Cheltuieli și active nefinanciare, total” codul „2+3” textul „1080087,9” se substituie cu textul „1113608,6”;
- 2) la poziția „Cheltuieli și active nefinanciare, total” din compartimentul „Ordine publică și securitate națională” textul „1060695,0” se substituie cu textul „1094215,7”;
- 3) la poziția „Administrare judecătorească” textul „12306,1” se substituie cu textul „23826,8”;
- 4) la poziția „Sistemul penitenciar” textul „806319,8” se substituie cu textul „828319,8”;

La tabelul 3.2 „Resurse” compartimentul „Ministerul Justiției” codul „0204”:

- 1) textul „1080087,9” se substituie cu textul „1113608,6”;
- 2) textul „1050460,4” se substituie cu textul „1083981,1”.

Se propune modificarea pct. 1 lit. d) din Anexa nr. 9, după cum urmează:

- 1) sbp. 2), după textul „asociații obștești,” se completează cu cuvintele „organele profesionale create prin lege”;
- la sbp. 4), cuvintele „birouri de avocați” se substituie cu cuvintele „birouri al persoanelor care desfășoară activitate profesională în domeniul justiției”.

Olesea STAMATE

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova



Argumentare

Prezentul amendament vine să ajusteze prevederile proiectul legii bugetului de stat al anului 2024, nr.436 din 01 decembrie 2023 în baza propunerilor parvenite din partea a mai mulți subiecți care sunt vizați de prezenta lege.

I. Cu referire la egalarea valorii de referință aplicată la calcularea salariilor procurorilor cu cea aplicată judecătorilor este de subliniat că, această instituție publică (Procuratura) își are fundamentul în Capitolul IX „Autoritatea judecătorească” din Constituție.

În acest sens, Comisia de la Veneția a subliniat că, la fel ca în cazul judecătorilor, salarizarea în concordanță cu importanța funcțiilor asumate este esențială pentru un sistem de justiție penală eficient și echitabil și că remunerația trebuie să fie adecvată pentru a reduce pericolul de corupție în rândul procurorilor (Raport privind standardele europene referitoare la independența sistemului judiciar: Partea a II-a Procuratura, CDL-AD(2010)040, § 69).

Și Curtea Constituțională, în jurisprudența sa, a reținut rolul important al Procuraturii, în sistemul autorităților statului, în protecția libertății persoanei și în asigurarea funcționării sistemului justiției penale în mod independent și impartial (HCC nr. 17/2023 §73). Procuratura trebuie să fie protejată de ingerințe sau influențe necorespunzătoare, inclusiv influențe venite din partea legislativului și executivului (ACC nr. 5 din 19 aprilie 2016, §§ 22 și 25).

Astfel, în contextul în care Procuratura face parte din cadrul autorității judecătorești, este necesar a stabili aceleași garanții salariale ca și în cazul judecătorilor.

Majorarea salariilor pentru judecători, procurori și membrii organelor de autoadministrare ale acestora de la literele g)-j) nu reprezintă o simplă creștere salarială. Aceasta are drept scop soluționarea a două provocări: deblocarea activității celor mai importante instituții din domeniul justiției prin ocuparea funcțiilor vacante și consolidarea integrității celor care ocupă poziții-cheie în sistemul judiciar, în scopul de a crește încrederea în justiție.

Această creștere salarială va fi acordată exclusiv celor care trec evaluarea externă, adică doar în cazul în care se stabilește că nu există îndoieli cu privire la integritatea lor, cu excepția judecătorilor Curții Constituționale, care vor primi această majorare în calitate de cel mai înalt tribunal al țării.

Deși se propune majorarea salarială pentru cei care trec evaluarea externă, această creștere este una rațională. Analiza salariilor din țările din regiune arată că, chiar și după această majorare, salariul judecătorilor din Republica Moldova va rămâne al treilea cel mai mic în rândul statelor membre ale Consiliului Europei (cu salarii mai mici doar în Armenia și Georgia).

De asemenea, este important de a oferi o creștere salarială proporțională și secretariatului Consiliilor profesionale respective (cu referire la CSM și CSP), în acest sens, activitatea poate fi exercitată calitativ doar prin intermediul personalului respectiv. Astfel, prin majorarea respectivă se dorește creșterea necesară salarială pentru o bună funcționare a consiliilor menționate mai sus.

II. Informăm că pentru construcția noului sediu al Judecătoriei Căușeni a fost identificat deja terenul, iar în anul 2024 urmează să fie contractate serviciile de proiectare și demarată prima etapă de construcție a sediului indicat.

La fel, se impune planificarea resurselor financiare pentru proiectarea și construcția noului sediu al Judecătoriei Cahul, or, starea clădirii închiriate în prezent pentru desfășurarea activității Judecătoriei Cahul este deplorabilă, judecătorii neavând săli de judecată, iar spațiul este insuficient pentru personalul instanței.

Pentru buna funcționare a sistemului instanțelor judecătorești și pentru asigurarea continuității proiectelor inițiate sau în curs de realizare, în vederea implementării Planului de construire a clădirilor noi și/sau de renovare a clădirilor existente, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 21/2017 și a Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025, alocarea resurselor financiare pentru investițiile capitale menționate supra sunt extrem de necesare.

Un alt obiectiv strategic important este realizarea celei de a II-a etape a construcției Casei de arest în mun. Bălți, cu capacitatea de 650 locuri, precum și Reconstrucția Penitenciarului nr. 5, mun. Cahul. În acest sens, urmează a fi inițiate

procedurile de licitație, iar lipsa mijloacelor financiare suficiente va afecta derularea procedurilor și, în consecință, lucrările de investiții planificate nu vor fi realizate corespunzător.

Amendamentul dat se propune a fi acoperit inclusiv din mijloacele financiare alocate pentru servicii de comunicare și informare 1000,0 mii lei, precum și întreținerea funcționarului misiunii diplomatice – 1994,5 mii lei.

III. Organele profesionale au un rol important în domeniul administrării și controlului profesiilor conexe justiției, prin legi speciale fiindu-le delegate unele atribuții ale puterii publice. Bugetul organelor profesionale se formează din cotizațiile membrilor săi - liberi profesioniști (avocați, notari, executori judecătorești, mediatori, administratori autorizați) fără a fi subvenționat de la bugetul de stat.

Oferirea unor condiții de plată mai reduse pentru spațiile în care își desfășoară activitatea organele profesionale instituite în temeiul legii, va diminua din sarcina financiară a acestora, fiind posibilă concentrarea eforturilor spre consolidarea profesiilor conexe sistemului justiției.